

# RIJNLAND. STERKER DOOR ONDERNEMERS. MANIFEST GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN



GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022  
WENSEN VAN HET BEDRIJFSLEVEN IN RIJNLAND

IN SAMENWERKING MET BEDRIJFSLEVEN BOLLENSTREEK, KOEPEL LEIDSE REGIO,  
RIJNSTREEK KOEPELBERAAD

# SAMEN WERKEN AAN EEN STERKE REGIONALE ECONOMIE MANIFEST GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN

In Holland Rijnland werken ondernemersverenigingen binnen de Koepel VNO-NCW Bedrijfsleven Rijnland nauw samen aan een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat. Vanuit die samenwerking en onze betrokkenheid bij de plannen van de regio en gemeenten op Holland Rijnland-niveau praten en denken we als ondernemers en inwoners van deze prachtige regio graag mee over de toekomst van onze eigen woon-, werk- en leefomgeving.

Wij vragen in dit manifest specifiek aandacht voor:

- het vestigingsklimaat in Holland Rijnland;
- de behoefte aan ruimte van bedrijven en de plek van werk;
- de bereikbaarheid van de regio en de knel- en knooppunten;
- de regionale economie.

Op basis van de Regionale Agenda Holland Rijnland 2019-2023 werken de gemeenten in Holland Rijnland samen aan drie regionale strategieën op het gebied van ruimte, mobiliteit en energie, namelijk de

- 1) Regionale Omgevingsagenda (ROA),
- 2) Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en
- 3) Regionale Energiestrategie (RES).

Deze strategieën hebben de komende jaren een grote invloed op de plaats waar we gaan wonen en werken, hoe we onze regio bereikbaar houden en hoe we de energietransitie vormgeven. Al deze opgaven leggen een claim op de schaarse ruimte in onze regio. We zullen dus slimme keuzes moeten maken en opgaven moeten combineren. Dit vraagt om een integrale visie en uitvoeringsagenda én om breed draagvlak voor de lastige keuzes die we daarbij zullen moeten maken.

Op weg naar een integrale uitvoeringsagenda delen wij vanuit het bedrijfsleven een integrale visie op ruimte, mobiliteit en energie in Holland Rijnland, met een aantal speerpunten per subregio (Bollenstreek, Leidse regio en Rijnstreek). In de uitvoeringsfase zal de concrete vertaling van de regionale visie naar de subregio's en het

lokale niveau verder moeten worden uitgewerkt. We willen daar als bedrijfsleven graag bij betrokken worden en over meepraten en -denken.

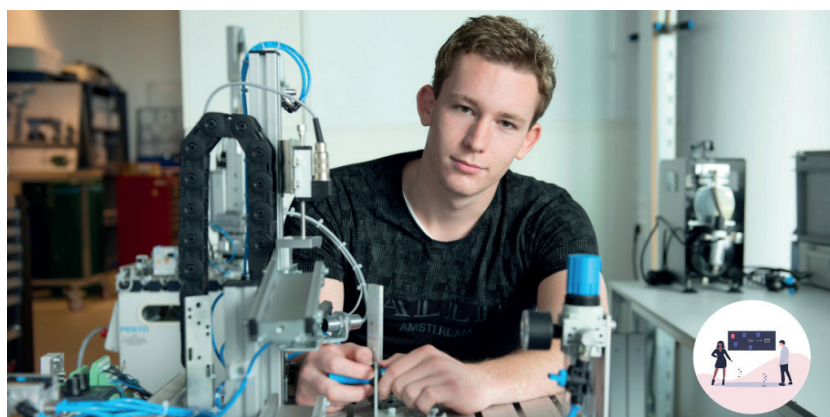
De regionale samenwerking op het gebied van economie en werkgelegenheid blijft helaas nog achter ten opzichte van die op ruimte en mobiliteit. Terwijl onze economie zich toch echt niet houdt aan gemeentegrenzen. Wat wij verlangen? Om te beginnen een heldere regionale economische visie en uitvoeringsagenda en vooral veel meer onderlinge samenwerking tussen gemeenten op regionaal niveau.

## RUIMTE - REGIONALE OMGEVINGSAGENDA (ROA)

Wij pleiten voor een integrale benadering van de opgaven op het gebied van ruimte, mobiliteit en energie, met vanuit werkgevers bijzondere aandacht voor de plek van werk (werklocaties), de ontsluiting van werklocaties (auto, ov én fiets) en het effect van de ruimtelijke keuzes op mobiliteit (woon-werkverkeer).

Het bedrijfsleven steunt de focus en ontwikkeling van de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn als drager voor duurzame verstedelijking in Holland Rijnland op de langere termijn, met aandacht voor zowel de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties als werklocaties en de ontsluiting daarvan door middel van hoogwaardig openbaar vervoer (hov). Alphen aan den Rijn als tweede stad van de regio verdient daarbij meer aandacht, met meer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen (woningbouw en bedrijventerreinen) aan de rand van de stad en een betere ontsluiting door middel van ov (verdubbel het spoor Leiden-Utrecht) en ontsluiting in noordelijke richting (richting Uithoorn) op het ov-netwerk. Ten slotte verdient ook de noordelijke ontsluiting van de Bollenstreek meer aandacht na het stranden van de eerdere plannen daarvoor.

Er worden tot 2030 heel veel nieuwe woningen gebouwd in onze regio. Voor bedrijven in de Bollenstreek en de andere twee regio's is het van belang dat er voldoende betaalbare woningen worden gebouwd voor werknemers met een (v)mbo-opleiding. Zonder deze praktisch geschoolden worden bedrijven ernstig gehinderd in hun groeimogelijkheden. Ook huldigt het bedrijfsleven bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en in het bijzonder grote woningbouwprojecten het motto: 'eerst bewegen, dan pas bouwen'. Voor de bereikbaarheid van de regio is dit essentieel.



Marc de Haan



## BEREIKBAARHEID - REGIONALE STRATEGIE MOBILITEIT (RSM)

Holland Rijnland is een centraal gelegen regio en wordt doorkruist door enkele belangrijke noord-zuidverbindingen, zoals de A4 en het ov-knooppunt Leiden, waar de Oude Lijn (spoorverbinding Haarlem-Dordrecht) samenkomt met de rechtstreekse verbinding naar Schiphol.



*Start aanleg Rijnlandroute*

- Zet in Holland Rijnland in op het verbeteren van de oost-westverbindingen. De ontsluiting van de Bollenstreek moet zowel door middel van hof als voor het wegverkeer met een aansluiting naar de A44.
- Pak samen met het Rijk de A44 aan; met name de vervanging van de kunstwerken verdient prioriteit en zou op korte termijn moeten plaatsvinden. Deze weg is te kwetsbaar.
- Geef prioriteit aan de aanleg van de Bodegraven Boog als oplossing voor de onvolledige aansluiting tussen de A12 en de N11 bij Bodegraven.
- Zet in op lightrailverbindingen in de regio, start met een onderzoek naar de verbinding Leiden-Noordwijk en maak deze inzet van een stevige lobby richting het Rijk.
- Maak werklocaties beter bereikbaar met het ov.

## ENERGIETRANSITIE - REGIONALE ENERGIESTRATEGIE (RES)

- Zet in op zon op grote daken. Bedrijventerreinen kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren. En ondersteun ondernemers met het geschikt maken van de daken van hun bedrijfspanden.
- Investeer in het elektriciteitsnetwerk, het decentraal opslaan van energie en de laadinfrastructuur, anders zal de elektrificatie van het wagenpark niet slagen.

- Wek lokaal energie op en gebruik die ook zo veel mogelijk lokaal. Zorg dat gemeenten, inwoners en bedrijven hierin samen kunnen optrekken, bijvoorbeeld door lokale energiecoöperaties.
- Benut de energietransitie als een kans voor nieuwe lokale werkgelegenheid.

## DE PLEK VAN WERK – KANTOREN EN BEDRIJVENTERREINEN

De andere twee bouwstenen in het ruimtelijk-economische beleid van de regio zijn de regionale kantoren- en bedrijventerreinenstrategie.

### *Duurzame en goed bereikbare kantoorruimte*

Met name rond het stationsgebied in Leiden blijft er behoefte aan voldoende (planologische) ruimte voor kantoren op deze hof-locatie. Ondanks de impact van corona en het ook gedeeltelijk thuiswerken in de toekomst blijft juist in het stationsgebied een grote behoefte aan duurzame en goed bereikbare kantoorruimte.

### *Regionale bedrijventerreinenstrategie*

Er is een betere balans nodig tussen ruimte voor wonen en werken, in het bijzonder in de Leidse regio. Op basis van de provinciale bedrijventerreinenstrategie en de provinciale behoeftebeoordeling zal er straks een update plaatsvinden van de regionale bedrijventerreinenstrategie.



De provinciale behoeftebeoordeling bedrijventerreinen geeft aan dat er een schaarste is aan toekomstbestendige werklocaties. Er is sprake van krapte op de bedrijventerreinenmarkt in Holland Rijnland, en daarmee behoefte aan aanvullende bedrijventerreinontwikkeling. Lokaal knelt het op verschillende plekken. Onder meer in de Leidse regio is sprake van een groot tekort, maar ook in de Bollenstreek en

Rijnstreek is er behoefte aan meer ruimte voor bedrijven. Tegelijkertijd zijn er in Leiden en Alphen aan den Rijn veel concrete plannen voor transformatie ten gevolge van woningbouw. Dat zet extra druk op de toch al schaarse ruimte voor bedrijven-terreinen. Het tekort speelt feitelijk in alle werkmilieus: gemengd stedelijk, regulier, grootschalige distributie en grootschalige productie. In Holland Rijnland is er de komende jaren dus werk aan de winkel voor gemeenten om vraag en aanbod beter met elkaar in balans te brengen en de plek van werk beter te borgen.

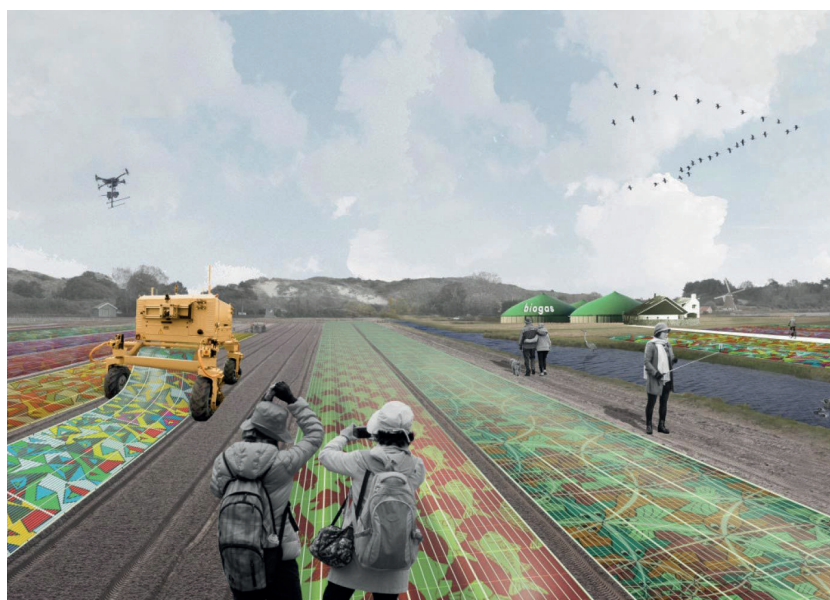
Bied ondernemers in Holland Rijnland zekerheid voor de toekomst. Ondernemers hebben behoefte aan een betrouwbare overheid met een langetermijnperspectief en -beleid, zodat zij kunnen investeren in hun bedrijf. Alleen dan kunnen ze werk blijven bieden en een bijdrage leveren aan de grote transitie op het gebied van energie, klimaat en de circulaire economie door middel van toekomstbestendige werklocaties.

## ECONOMISCH HERSTEL EN VESTIGINGSKLIMAAT

Door in de plannen oog te hebben voor het belang van werkgelegenheid en te investeren in onze regionale economie zorgen we samen voor het bereikbaar houden van de regio, een beter vestigingsklimaat en toekomstbestendige werklocaties. Dit draagt bij aan een krachtig herstel van de gevolgen van de coronacrisis. Want als deze crisis ons één ding heeft geleerd, dan is het dat we hebben kunnen zien hoe kwetsbaar onze economie is en tegelijk hoe groot de veerkracht van ondernemers en bedrijven is als ze daarbij de juiste steun krijgen van de overheid. Nu we staan voor belangrijke keuzes en grote transitie op het gebied van mobiliteit en energie, een groen herstel en verduurzaming van onze samenleving, moeten we de handen ineenslaan en samen aan de slag gaan.

### *Regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM)*

Onderzoek de mogelijkheid van een regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) om de lokale economie te versterken. Die kan investeren in innovatie en snelgroeiende regionale bedrijven, bijvoorbeeld in de transitie-economie of maakindustrie.







Buro JP

Ook kan worden geïnvesteerd in een duurzame herstructurering en uitbreiding van de bedrijventerreinen om deze economisch te versterken. Hiermee worden ondernemers gestimuleerd in de regio te blijven ondernemen of zich hier te vestigen. Dit kan de aantrekkingskracht en veerkrachtigheid van de lokale economie versterken. De ROM dient een initiatief te zijn vanuit meerdere gemeenten, in nauwe samenwerking met de Regionale Economische Agenda die de regio Holland Rijnland in voorbereiding heeft.

Het bedrijfsleven is van groot belang voor de lokale overheden en omgekeerd. Bedrijven scheppen banen, zorgen voor welvaart, een levendige gemeente en sponsoren lokale activiteiten. Ondernemers hebben een lokaal en regionaal bestuur nodig, met een sterke economische agenda, gericht op herstel en brede welvaart. Wij vragen u: blijf investeren, bezuinigingen bemoeilijken herstel van de lokale en regionale economie en brede welvaart.

## GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022

Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022, de coalitieonderhandelingen en het vormen van een college is het van belang dat de lokale politiek juist oog heeft voor het belang van regionale samenwerking en de lokale vertaling van de afspraken die op Holland Rijnland-niveau worden gemaakt.

Betrek daarom dus actief je lokale ondernemersvereniging erbij. Zij denken niet alleen lokaal, maar zien juist ook de kansen in de regio!

Dit manifest is samengesteld door:  
Koepel Bedrijfsleven Rijnland, VNO-NCW Rijnland, Bedrijfsleven Bollenstreek, Koepel Leidse regio, Rijnstreek Koepelberaad, Noordwijkse Ondernemers Vereniging, Business Platform Teylingen, Business Club Lisse, Initiatiefrijik Hillegom, Ondernemend Leiden, Platform Voor Ondernemers Oegstgeest, Ondernemersvereniging Voorschoten, Leiderdorpse Ondernemers Vereniging, BIZ Grote Polder, Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn, Greenport Regio Boskoop, Verenigde Ondernemers Nieuwkoop, Ondernemers Platform Bodegraven-Reeuwijk, Ondernemersvereniging Kaag en Braassem.

